Խմբագրատան գները
Սանկտ Պետերբուրգ
Տարեկան 8 մանեթ
6 ամսեկան 4 »
3 ամսեկան 2 »

Տարեկան 10 մանեթ
6 ամսեկան 5 »
3 ամսեկան 2½ »

Ելնելն նիւսխէ միզ սաթբերը ԷՔի էլի բարաբէդ գայիմէյէ։

Մասիսի Էջերից

1879 թվականի թերթերի գինը

Տարեկան 8 մանեթ
6 ամսեկան 4 »
3 ամսեկան 2 »

Տարեկան 10 մանեթ
6 ամսեկան 5 »
3 ամսեկան 2½ »

Ելնելն նիւսխէ միզ սաթբերը ԷՔի էլի բարաբէդ գայիմէյէ։

Տարեկան 8 մանեթ
6 ամսեկան 4 »
3 ամսեկան 2 »

Տարեկան 10 մանեթ
6 ամսեկան 5 »
3 ամսեկան 2½ »

Ելնելն նիւսխէ միզ սաթբերը ԷՔի էլի բարաբէդ գայիմէյէ։

1879 թվականի թերթերի գինը

—Գոզանա մուգիմ ձէվոէթ վէ Իզզէթ փաշալար հազարաթը ճանիպինտէն, վալիյի վիլայէթէ քէչիտէ գելընան թէլէկրաֆնամէյի միւշթէրէքին սուրէթի տիր։

«Գոզան սանճաղը հատիսէյի մալիւմէսինտէն տօլաեը պիր միւտտէթճիք Գոզանը, իտարէյի էօրֆիեէ ալթընա ալընմասը լազըմ կէլմիւ իսի։ Պուրաճա չիմտի իտարէյի էօրֆիեէ ճէրլեանընա հաճէթ գալմասըղընտան, պու կիւն ըլֆ օլընտըղը, մալիւմը վէքալէթբէնահիլէրի պույրուլմագ իւզրէ պէեան օլունուր։

Ի թըշրինի էվվել ձէվոէթ
սէնէ 9Կ Իզզէթ

—Էպնիեէ գալֆալարը իլէ ամէլէլերի պէյնինտէ գամմը իճրէթտէն տօլաեը հուսուլէ կէլէն միւնազաա իզզրինէ, ամէլէնին թաթիլի իշլալ իլէտիքլերի մալիւմ տիր։ Էօնիւմիզտէքի բազար կիւնիւնէ գատար, իսթէտիքլերի մըդտար իճրէթ իթա օլունաճաղընտան, իշլերի պաշընա կէլ՝պ իշլեմէլերի լազըմ օլտուղու, վէ եէվմը մէզքիւրտէ եէրլի վէ էճնէպի գալֆալար թէճմիւ էտիպ, էսնաֆքն հէր սընըֆընտան տախի չէնտ նէֆիէր ճէլալ օլունարագ օրատա լաճրէթ իշին պիր գարար վիրիմք իւզրէ լօնճա եաբըլաճաղը պու քէրրէ գալֆալար թարաֆընտան ամէլէեէ պիլտիրիլմէսի իւզրինէ, միմանիէյհիմ պունա ըիզա վէ մուվաֆագաթ կէսթէրէրք էվվէլքի կիւն իշլերինէ պաշլամըշլար տը։

—Բումէլիտէն կէլէն եօլճուլարը իֆատէսինէ կէօրէ, պու կիւնքի կիւնէ Բումէլիտ 50 պին նէֆէր թալիմի վէ միսէլլահ Պուլղար ասքէրի պուլունմագտա իմիշ։

—Պու կիւնլէրտէ սարաֆ ճամէքեանլարընաա պէշ եիզլիք մէճիտիեէ ալթունունուն քէսրէթլէ պուլունմասը զարիպ տիր, չինքի, պու մատտէ պազը Օսմանը գօնագլարընըն մուզայիգաեա տիշար օլմուշ ալուղլարընա պիր տէլիլ տիր։ Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, պէշի պիր եէրտէ եիզլիք ալթունու էյի սուրէթտէ տարպ օլունմուշ օյտուղլարընտան, սանը ղլարընտա բարա հըֆզ իտէնլէր, վէ պա խուսուս Օսմանլրլար թարաֆընտան ինթիսապ օլունարագ հըֆզ ալունմագտա իտի։ Իշինտէ պուլունտուղումուզ պուհրանը մալի, վարիտաթը վէ սա խուսուս իթիսարը ադալթարղընտան պու ալալար Մէյտանը թէտավէ էշղմիշ տը։ (Մէսէնճը)

—Վիէննատան կէլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, գաթը հազրէթի Բատիշահի, Ավ թրիա իմբրատօրու Ֆրանսա ժողֆ հազրէթլերինէ պիր ղըթա թահրիրատ իրսալ պուեուրուպ, Ավսթրիա ասքէրինին, Պոսնատա տահա զիեատէ թէվսիի հարէքէթ իթմէմսի պէեան, վէ Ավսթրիա տէվլէթի իլէ տէվլէթի Այիեէ միանէսինտէ ճարի օլան միւնասէպաթը տօսթանէնին, Պոսնա մէսէլէսի իլէ իլգալ իտիմէեէճէյի իւմիտի տէրմիան պույրուլմուշ տուր։

—Եունանիսթանըն թէտարիքեաթ վէ թէճհիզաթը հարպիեէտէն նաչի չիմտիեէ գատար իւշ միլեոն լիրա սարֆ էյլէմիշ օլտուղու, վէ սիլահ ալթընտա պուլունան ասքէրինէ տսլբի չէհրիեէ 600 պին ֆրանգ սարֆ էյլէմէքտէ պուլունտուղու Աթինատան եաղըլմըշտը։

—Վիրուս իտէն ախպարէ նէզարէն, ֆեաշմիրտէ ազիմ պիր գահթ զուհուր իտերէք, էհալիյի մէվճուտէսէն եիւզտէ 40 վէ 50 վէֆիեաթ թախմին օլունուեօր։

—Բուսիա զազէթալարը ռիվաեէթինէ պագբլըրսա, ամիրալ Հօրնպինին Ինկիլթէրրա տօնանմասը իլէ ատալար էօնիւնտէն ազիմէթի սըրատա թարաֆը Հազրէթի Բատիշահիտէն, ամիրալը միշարիլէյհ, իզմիտ վէ ատալարտա միւտտէթը իգամէթինտէ մանէվի օլան խըտմէթի, մահզուզիէթը սէնիեէյի միւսթէլզէմ օլտուղու միւթէզամմին իճրա պույրուլան թէպլիգաթը սէնիեէ, Բուս օրտուլարընտա էյի գապուլիեէթ պուլմամըշ տը։

Նինէ պու զազէթալար, Բուսիանը, Պապը Սլի նէզտինտէ էսքի նուֆուզընը գաղանմագ իւզրէ, թազմինաթքն թալէպի իլէ, մէթալիպաթը սայիրէտէ պուլունմասընա թէճաճիպ իտիլմէմէսինի իլավէյի մագալ իտիեօրլար։

ԲԱՐԻՍ ԷՔՍԲՈԶԻՍԻՕՆՈՒ

Ճումա իրթէսի կիւնքի Մանզումէսէն պագբյյէ)

Լիվերբուլտան թա Ֆրանսա սինօրունա գատար հէր նէ գատար Ինկիլիզ ըսթասիօնու կէչտիմ իսէ, պիր վէ պազբլարընտա պիրտէն զիեատէ քիթապճը տիւքեանը պուլունմայան հիչ պիր ըսթասիօն կէօրմէտիմ։ Ղազէթալար, Ամէրիգան զազէթալարընըն եարը ֆիյաթընտան տահա ուճուզ տուրլար։ Չարչափ գատար զազէթա, եալընըզ եիկիրմի բարայա տը։

Լոնտոն չէհրի հէր նէ գատար աղրը վէ ազամէթլու իսէ, Բարիզ չէհրի տախի օլ գատար տիլլէր վէ ջիրին տիր։ Էքսբոզիսիոնու իլէ սիւնեայը պարընա թօրլարը տէնիլսէ եաղըշը։ Էքսբոզիսիոն չէհրին ճէնուպ թարաֆընտա Թրոգատիրո տէնիլէն կիւզել մահալատ թէրթիպ օլունմուշ տուր։ Իւք կէօրճէյ՛ն գարուսու տուր. բէք մունթազամ սուրէթտէ եաբըլմըշ տը. գաբու տէրէմ իքի թահտա բարշալարընը եէքարիկէրինէ իլավէսի անղաշըլմասընը, իլա հէման պիր սէրայ անլաշըլմասը տը։ Մէղքիւր գարունուն օրթա զըթասը իշլերի տօզրու եաբըմ եուվարլագ ադիշինտէ՝ իւշ գաթ պաշ եօգաբը եիւքսէլիր, իքի թարաֆընտա ուզուն մինարէյիմի իքի գուլլերի իլէ։ Սաղ վէ սոլ թարաֆընտա իքի գէպրը իշլերի տօզրու կիթտիքճէ էյիտիրէք՝ բէք ճէսիմ սուրէթտէ եաբըմ հալգա եարալար։ պու գէպրատա էսկի անթիդալար կէօսթէրի իր—մէսէլա էսկի Մըսրը ևն. սիքիկլեր, մաչ ապաթլար, Հայճա մագազաթ Ամէտարան տախի կէօրիւմ կիւզել, ի ՍԿԶԲԱՆԵ ԷՐ ԲԱՆՆ ԵԻ ԲԱՆՆ ԷՐ ԱՌԱՍՏՈՒԱԾ տէյու օղուրսուն։ Մէղքիւր կիւզել վէ մունթազամ գարուտան իշլերի կիրմէյէ եազլաշըզընտա, տիշարտա՝ օրթասընտա սալգըմսաշագ կիւզել պիր շաբըրվան իլէ պէյիւք եուվարլագ պիր հավուզ կէօրիւրսիւն։

Գարուտան իշլերի կիրիպ, եանի սարայըն իշլերի գըյրսընա եէթիշտիրինտէ, մահշէր տէնիլէն չէյի այան աշիքեար կէօզիւնիւն էսնիւնտէ կէօրմէյէ պաշլարսըն. պուրատա տուրու վէրիպ, պիր էյեամ միւթէհայիր պագարսըն։ Տօս տօզրու գարշընտա պէյիւք պիր պինա, էօնթարաֆընտա կիւզել իշ գարուլարը, վէ գարուլարըն իսթէլերինտէ զուպպէլերինի՝ թէրէլերինտէ ֆրանսա պանտէրալարը իլէ՝ ուզագտա՝ եաբըմշ վէ հէյալէթ իլէ գուրուլմուշ կէօրիւրսիւն։ Ալգագտա կէօրտիւյիւն պինանընը վէ տուրտուղուն մահալընը վասֆ մէսաֆէսինտէ, պիր չօգ ուֆագ թէֆիք տիւրլիւ պինալար, ազաճլար, հավուզլար, սանայի կէօլլէր արալարընտա պահճէյինմի տիւրլիւ չիշէքլէ տօնանմիշ մահալլէր, տիւրլիւ չատրըվանլար, սանայի տաղլար, մաղարալար, տէրէլլեր տէրունէլերինտէ ագան սուլարըն խըշըրթըսընը «ույուլմագ չարթը իլէ—վէ իւթէրինտէ տիւրլիւ էյիտի քէօրիւլերի իլէ, չայըրլար, տիւրլիւ պէ տիւրլիւ սանէմէր, կէօպլէրինէ էօնիւնտէ քեաֆֆէսի կիւզել թարգաա տիպիի վէրիպ, վէ պագը պագը սոլ թարաֆընտա Թիյլորի սէրայընտան պէյիւք պիր պալօնուն եօգարը չըգմասը տիգգաթընը եօգաբը տօզրու ճէլալ էյլէտիյինտէն, հանկը թարաֆընա պագաճաղընը չաշրրրսը։ Եիրէյին ճօչուպ, ոէյիլ ասյտուղունտան, իլա սապրըն տիւքէնտիյինտէն, տուրտուղուն եէրտէն իլէրլէմէ իշին կիւզել պաատամագլարտան ադաղը էնիպ, էօնէ՝ պագամայարագ ատըմլարընը տէյիրիսին։ Գարունուն իշ գաթ եուվարլագըն հիղասընա եէթիշտիյինտէ, հէման էօնիւնտէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ չատրըվանլարըն սըշրամալարը, եօգարտան աշաղը ըրմագ պիշիմինտէ սուլարըն տէօքիւմէսի, նէմիճատ կիւզել հավուզ, իլէրի կիթմէյէ սէնի պրագմազլար, պուրատա տախի պիր էյեամ միւթէհայիր գալարսըն։ Գունտան սոնրա պաշլարսըն, իքի թարաֆընա պագմագատան թաճիւպլէ տօլարագ, իլէրի վարմայա. պիր քէօրիյէ եէթիշէրսին քի սազաղը պիրին իսթիւնտէն կէչէր, քէօրրիյիւ կէչակինտէ Սէն ըրմաղրն քէնարընաասընը։ Մէղքիւր քէօրրիւ իլէ տէվամ էյլէրսին։ Սէն ըրմաղը կէչմէքտէ իքէն իքի թարաֆընտա իքի հէյալէթլու թաչտան աթլար՝ եանյարընտա այագտա տուրան գահրամանի պինիճիլերի սանա պագարլար։ Սոլ թարաֆընտաքի պինիճի քեամիլէն չըպպագ օլուպ, սաչը սագալընտան տախի ութանմայարագ էհալիյէ պագաբղընա, վէ եապանի հէյեէթինտէն զըղարմասարընա էլպէթթէ թաճիւպ էտէրսին։ Քէօրրիյիւ կէչակինտէ տէֆա իքի հէյալէթլու աթլար գահրաման պինիճիլերի իլէ իքի թարաֆընտա կէօրիւրսիւն։ քէօրրիյիւ տէվամ էթտիրինտէ զայրը պիր սօգաղըն իսթիւնտէն տախի կէչէրսին։ Պունտան սոնրա իքի թարաֆընտա սանայի կէօլլերի, տաղլար վէ մաղարալարը վէ չատրըվանլարը սէյր էտէրէք իլէրի վարըպ պէյիւք պինանընը էօնիւնէ եէթիշիրսին։ Կիւզել պաատամագլարտան այաղընը գօյմագտան, գարշընտա օթուրմուշ պէյիւք պիր սանէմ, վէ իքի թարաֆընտա այագլարը ալթընտա, պիր չօգ եէրլէրինտէն սուլար սրչրայան հավուզլար կէօրիւրսիւն։ Մէղքիւր պաատամագլարտան եօգաբը չըգտըղընտա չօլ պէյիւք պինանընն թամ օրթա զարուսունտասընը. իքի թարաֆընտա սրրա իլէ տիվարընը տիպինտէ պիր գաթար սանէմէր կէօրիւրսիւն, քի հանկը միլլէթի կէօսթէրտիյինի, ալթլարընտա եաղընը պուլուրսուն։ Պունտան սոնրա, հանկը միլլէթին տայիրէսինէ կիթմէք իսթէրսէն քեամիլէն սէրպէսթին. հէր նէրէյէ կիթսէն կիւզելիքլեր կիւզելիյի վէ եալընըզ կիւզելիքլեր կէօրէճէքսին։ Պու պինանընն պույունու 1098, վէ էնինի 522 ատըմէ պիթիրէպիլտիմ. դաչ քի Ամէրիգան Սէնտէնիէլ էքզիսպիզիսընընն, պէյիւք պինանընն պույու 900 վէ էնի իսէ 250 ատըմ գատար սայմըշ իտիմ, եալընըզ չու ֆարգէ քի օնուն մաքինալար՝ սանէմէր վէ թասվիրլեր իշիւն՝ այրը այրը պինալարը վար իտի, դաչ քի Բարիզտէ մէղքիւրլեր տախի պու պէյիւք պինանընն տէրուինտէ կէօսթէրմիշ տիրլեր։

Զին վէ Ճաբոն բէք գըեագ կէօսթէրիմիշ տիրլեր, էկէր Զինլիլեր կիւզելիյի պու տէրէճէ անլարլար իսէ, օլ կիպի չիրքին գըեաֆէթլէրէտէ նա՝ալ տուրապիլիրլեր, հալէա անլայամատըղըմ պիր մատտէ տիր։

Թիւրքիա կէօսթէրիմիշ, լաքին Մըսրը բէք կիւզել, Ամէրիգատան բէք ֆարգը, կէօսթէրիմիշ տիր։ Թունուս տախի կիւզելճէ կէօսթէրիմիշ տիր։ Մօռա տախի պիր եէր թութմուշ տուր, հէր նէ գատար Թիւրքիանընն կի զէլ քիլիմէրինտէն պաշգա չօգ պիր չէյի եօգ իսէ տէ, իկօնտընընտան պաշգա, պագը կիւզել տանէմէր տախի կէօսթէրիմիշ տիր։

Բուսիա կիւզել կէօսթէրիմիշ տիր։ Ինկիլիթէրրա տայիրէսէրինէ կէյտիկինտէ տուրուրսուն, հէր պիր տայիրսի քէնտիլիքլերինէն պիրէր էքսբոզիսիոն տուրլար։ Աճայիպ միլլէթ ուֆագ եէրլերէ սըղըշտամագ, Ամէրիգատա պիր չօգ եէրլերի տոլտուրտուղու կիպի, պուրատա տախի պիր չօգ վասֆ մահէլլէր թէհայիրտէ գաընանագ սուրէթտէ տօնաթմըշ տը։

Մաքինալարտա չօգ աճայիպ չէյլէր վար տը։ Գուպ մագինասը, պիր սաաթ սիւրմէգէն, պինլերճէ պաթման պուղ թէպլիմ իսէպիիր։

Եէնի պիր չըմէնոբֆէր կէօրտիւմ քի 6 սեազլարը իլէ եիրիեէրլք պայրրատան եօգաբը չըգըեօր, էկէր իճրատաթը բրօվա օլունուր իսէ տէմիր եալար նէ գատար գալայլաչաճագ տը։ Գիրա տաղլարը եարմաեա հաճէթ գալմաեըպ, եալընը եօլարը սիւզլիթմէսի քեաֆի օլապիլճէք տիր։ Շիպէհէ եօգ քի պու էսաստա աթ տախի

ՉԻՆԿԵԱՆԷ ԳԸԶԸ

—13—

6

ԳԱՐՏԱՇ Վ.Լ. ԳԸԶԳԱՐՏԱՇ

—Էյլէ իսէ, պիր տազբդա կէշիրմէքսինին, պու տէլիգանլրեը բէտէրիմ խանէսինէ կէօթիւրմէք լազըմ տը. իմոմ, ոէյլէ չու արապարա էյլէսինլէր քի, պէն աշաղը ինէյիմ տէ, պէնիմ եէրիմէ պու պիշարէյի թահթրէվանա օթուրթտուրասընը։

—Լաքին սի՞ղ . . . էֆէնտիմ։

—Պէն էվէ գատար եաեա կիտէրիմ։

—Հալ պու քի . . .

—Չիեատէ լաֆ իթմէնին վագթը տէյիտ տիր, չաբուգ էմրիմի իճրա իտին, զաթէն չօգ պէքլէտիք։

Պինապէրին պէեագ խըզմէթքեարընը պիր իշարէթի իլէրինէ, արոպ քէօլլէր տէրհալ գուվվէթի ումուզլարընը էյտիլեր։

Պունուն իլէ կիրինէ կէնճ զըզ, նապիքեանէ պիր հաֆիֆիլքէլ թահթրէվանատան աշաղը աթլանըպ, սիմասընը կիւզելիկինէ հէր վէճհիլէ լաեըգ օլան ֆիտուն կիպի պու-գուլունան ասքէրինէ տսլբի չէհրիեէ 600 պին ֆրանգ սարֆ էյլէմէքտէ պուլունտուղու Աթինատան եաղըլմըշտը։

—Վիրուս իտէն ախպարէ նէզարէն, ֆեաշմիրտէ ազիմ պիր գահթ զուհուր իտերէք, էհալիյի մէվճուտէսէն եիւզտէ 40 վէ 50 վէֆիեաթ թախմին օլունուեօր։

—Բուսիա զազէթալարընը ռիվաեէթինէ պագբլըրսա, ամիրալ Հօրնպինին Ինկիլթէրրա տօնանմասը իլէ ատալար էօնիւնտէն ազիմէթի սըրատա թարաֆը Հազրէթի Բատիշահիտէն, ամիրալը միշարիլէյհ, իզմիտ վէ ատալարտա միւտտէթը իգամէթինտէ մանէվի օլան խըտմէթի, մահզուզիէթը սէնիեէյի միւսթէլզէմ օլտուղու միւթէզամմին իճրա պույրուլան թէպլիգաթը սէնիեէ, Բուս օրտուլարընտա էյի գապուլիեէթ պուլմամըշ տը։

Նինէ պու զազէթալար, Բուսիանը, Պապը Սլի նէզտինտէ էսքի նուֆուզընը գաղանմագ իւզրէ, թազմինաթքն թալէպի իլէ, մէթալիպաթը սայիրէտէ պուլունմասընա թէճաճիպ իտիլմէմէսինի իլավէյի մագալ իտիեօրլար։

Ի ՍԿԶԲԱՆԵ ԷՐ ԲԱՆՆ ԵԻ ԲԱՆՆ ԷՐ ԱՌԱՍՏՈՒԱԾ տէյու օղուրսուն։ Մէղքիւր կիւզել վէ մունթազամ գարուտան իշէրի կիրմէյէ եազլաշըզընտա, տիշարտա՝ օրթասընտա սալգըմսաշագ կիւզել պիր շաբըրվան իլէ պէյիւք եուվարլագ պիր հավուզ կէօրիւրսիւն։

Գարուտան իշէրի կիրիպ, եանի սարայըն իշէրի գըյրսընա եէթիշտիրինտէ, մահշէր տէնիլէն չէյի այան աշիքեար կէօզիւնիւն էսնիւնտէ կէօրմէյէ պաշլարսըն. պուրատա տուրու վէրիպ, պիր էյեամ միւթէհայիր պագարսըն։ Տօս տօզրու գարշընտա պէյիւք պիր պինա, էօնթարաֆընտա կիւզել իշ գարուլարը, վէ գարուլարըն իսթէլերինտէ զուպպէլերինի՝ թէրէլերինտէ ֆրանսա պանտէրալարը իլէ՝ ուզագտա՝ եաբըմշ վէ հէյալէթ իլէ գուրուլմուշ կէօրիւրսիւն։ Ալգագտա կէօրտիւյիւն պինանընն վէ տուրտուղուն մահալընը վասֆ մէսաֆէսինտէ, պիր չօգ ուֆագ թէֆիք տիւրլիւ պինալար, ազաճլար, հավուզլար, սանայի կէօլլէր արալարընտա պահճէյինմի տիւրլիւ չիշէքլէ տօնանմիշ մահալլէր, տիւրլիւ չատրըվանլար, սանայի տաղլար, մաղարալար, տէրէլլեր տէրունէլերինտէ ագան սուլարըն խըշըրթըսընը «ույուլմագ չարթը իլէ—վէ իւթէրինտէ տիւրլիւ էյիտի քէօրիւլերի իլէ, չայըրլար, տիւրլիւ պէ տիւրլիւ սանէմէր, կէօպլէրինէ էօնիւնտէ քեաֆֆէսի կիւզել թարգաա տիպիի վէրիպ, վէ պագը պագը սոլ թարաֆընտա Թիյլորի սէրայընտան պէյիւք պիր պալօնուն եօգարը չըգմասը տիգգաթընը եօգաբը տօզրու ճէլալ էյլէտիյինտէն, հանկը թարաֆընա պագաճաղընը չաշրրրսը։ Եիրէյին ճօչուպ, ոէյիլ ասյտուղունտան, իլա սապրըն տիւքէնտիյինտէն, տուրտուղուն եէրտէն իլէրլէմէ իշին կիւզել պաատամագլարտան ադաղը էնիպ, էօնէ՝ պագամայարագ ատըմլարընը տէյիրիսին։ Գարունուն իշ գաթ եուվարլագըն հիղասընա եէթիշտիյինտէ, հէման էօնիւնտէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ չատրըվանլարըն սըշրամալարը, եօգարտան աշաղը ըրմագ պիշիմինտէ սուլարըն տէօքիւմէսի, նէմիճատ կիւզել հավուզ, իլէրի կիթմէյէ սէնի պրագմազլար, պուրատա տախի պիր էյեամ միւթէհայիր գալարսըն։ Գունտան սոնրա պաշլարսըն, իքի թարաֆընա պագմագատան թաճիւպլէ տօլարագ, իլէրի վարմայա. պիր քէօրիյէ եէթիշէրսին քի սազաղը պիրին իսթիւնտէն կէչէր, քէօրրիյիւ կէչակինտէ Սէն ըրմաղրն քէնարընաասընը։ Մէղքիւր քէօրրիւ իլէ տէվամ էյլէրսին։ Սէն ըրմաղը կէչմէքտէ իքէն իքի թարաֆընտա իքի հէյալէթլու թաչտան աթլար՝ եանյարընտա այագտա տուրան գահրաման պինիճիլերի սանա պագարլար։ Սոլ թարաֆընտաքի պինիճի քեամիլէն չըպպագ օլուպ, սաչը սագալընտան տախի ութանմայարագ էհալիյէ պագաբղընա, վէ եապանի հէյեէթինտէն զըղարմասարընա էլպէթթէ թաճիւպ էտէրսին։ Քէօրրիյիւ կէչակինտէ տէֆա իքի հէյալէթլու աթլար գահրաման պինիճիլերի իլէ իքի թարաֆընտա կէօրիւրսիւն։ քէօրրիյիւ տէվամ էթտիրինտէ զայրը պիր սօգաղըն իսթիւնտէն տախի կէչէրսին։ Պունտան սոնրա իքի թարաֆընտա սանայի կէօլլերի, տաղլար վէ մաղարալարը վէ չատրըվանլարը սէյր էտէրէք իլէրի վարըպ պէյիւք պինանընն էօնիւնէ եէթիշիրսին։ Կիւզել պաատամագլարտան այաղընը գօյմագտան, գարշընտա օթուրմուշ պէյիւք պիր սանէմ, վէ իքի թարաֆընտա այագլարը ալթընտա, պիր չօգ եէրլէրինտէն սուլար սրչրայան հավուզլար կէօրիւրսիւն։ Մէղքիւր պաատամագլարտան եօգաբը չըգտըղընտա չօլ պէյիւք պինանընն թամ օրթա զարուսունտասընը. իքի թարաֆընտա սրրա իլէ տիվարընը տիպինտէ պիր գաթար սանէմէր կէօրիւրսիւն, քի հանկը միլլէթի կէօսթէրտիյինի, ալթլարընտա եաղընը պուլուրսուն։ Պունտան սոնրա, հանկը միլլէթին տայիրէսինէ կիթմէք իսթէրսէն քեամիլէն սէրպէսթին. հէր նէրէյէ կիթսէն կիւզելիքլեր կիւզելիյի վէ եալընըզ կիւզելիքլեր կէօրէճէքսին։ Պու պինանընն պույունու 1098, վէ էնինի 522 ատըմէ պիթիրէպիլտիմ. դաչ քի Ամէրիգան Սէնտէնիէլ էքզիսպիզիսընընն, պէյիւք պինանընն պույու 900 վէ էնի իսէ 250 ատըմ գատար սայմըշ իտիմ, եալընըզ չու ֆարգէ քի օնուն մաքինալար՝ սանէմէր վէ թասվիրլեր իշիւն՝ այրը այրը պինալարը վար իտի, դաչ քի Բարիզտէ մէղքիւրլեր տախի պու պէյիւք պինանընն տէրուինտէ կէօսթէրմիշ տիրլեր։

Զին վէ Ճաբոն բէք գըեագ կէօսթէրիմիշ տիրլեր, էկէր Զինլիլեր կիւզելիյի պու տէրէճէ անլարլար իսէ, օլ կիպի չիրքին գըեաֆէթլէրէտէ նա՝ալ տուրապիլիրլեր, հալէա անլայամատըղըմ պիր մատտէ տիր։

Թիւրքիա կէօսթէրիմիշ, լաքին Մըսրը բէք կիւզել, Ամէրիգատան բէք ֆարգը, կէօսթէրիմիշ տիր։ Թունուս տախի կիւզելճէ կէօսթէրիմիշ տիր։ Մօռա տախի պիր եէր թութմուշ տուր, հէր նէ գատար Թիւրքիանընն կի զէլ քիլիմէրինտէն պաշգա չօգ պիր չէյի եօգ իսէ տէ, իկօնտընընտան պաշգա, պագը կիւզել տանէմէր տախի կէօսթէրիմիշ տիր։

Բուսիա կիւզել կէօսթէրիմիշ տիր։ Ինկիլիթէրրա տայիրէսէրինէ կէյտիկինտէ տուրուրսուն, հէր պիր տայիրսի քէնտիլիքլերինէն պիրէր էքսբոզիսիոն տուրլար։ Աճայիպ միլլէթ ուֆագ եէրլերէ սըղըշտամագ, Ամէրիգատա պիր չօգ եէրլերի տոլտուրտուղու կիպի, պուրատա տախի պիր չօգ վասֆ մահէլլէր թէհայիրտէ գաընանագ սուրէթտէ տօնաթմըշ տը։

Մաքինալարտա չօգ աճայիպ չէյլէր վար տը։ Գուպ մագինասը, պիր սաաթ սիւրմէգէն, պինլերճէ պաթման պուղ թէպլիմ իսէպիիր։

Եէնի պիր չըմէնոբֆէր կէօրտիւմ քի 6 սեազլարը իլէ եիրիեէրլք պայրրատան եօգաբը չըգըեօր, էկէր իճրատաթը բրօվա օլունուր իսէ տէմիր եալար նէ գատար գալայլաչաճագ տը։ Գիրա տաղլարը եարմաեա հաճէթ գալմաեըպ, եալընը եօլարը սիւզլիթմէսի քեաֆի օլապիլճէք տիր։ Շիպէհէ եօգ քի պու էսաստա աթ տախի

—Նէ՞ օ, աճապա պու կէնճ զըզտան խօշլանմատը մը, տօզրուսունու ակոյէ, մէղպուրէյի նա՞ռը պուլտուն, տէսի։

—Ղաեէթ կիւզել . . . ակեու ճէվապ վիրտի Գարմէն մանթաս՝ պիր սուրէթտէ։

—Վէ չիպէնէսիպ կիւզելիյի գատար տա պէնկին, տէյի՞լ մի . . . տէսի թէք կէօզ, հոյէ պիր իսթիհզաքեարի սէտտա իլէ քի, պունու, սէթր իթմէկ պիլէ չալըշմաեօր իտի, վէ իլավէթէն չէյլէ տէտ։ Հ՛ռիրէ, պու խուսուստա սէնին պիր բէյին եո՞ղ մուտուր։

—Նէ՞ կիպի։

—Պէն տէրիմ քի, էկէր աղ պիր վագթա գատար, սէնի հիմաեէ իսէն գաթքն, Մէքսիգալընը բուհու իշին մումար եաղտըրտըղընը, վէ դուտտասը չէրիֆիկր իճրա իթտիրտիկինի իշիտճէք օլուր խէք, թաճիւպ իթմէմէյէղ . . . պէն գանն իտէրիմ քի, միթէվէֆա միրալայ, քէնտի վէֆաթը յէ, կէնճ Ֆրանսըզա պիւյիւք վէ ալեա պիր խըտմէթ իթմէյ տիր։

—Մէրդումու գաթլու թէպէք իթմէեէ չալըշարա՞գ մը։

—Նիւպահէսիպ։

—Մօրա՛լէս, նէ՞ սիմէք իսթէտիկինի անլաեատաեօրում։

—Հալ պու քի պէնիմ սէյլէտիկիմ սէզ, գաեա սուեու կիսլի պէրրագ տը . . . Իշթէ մէճրուհ պիր տէլիգանը, քէնտիսինին գուրթարըմը մէյէքի օլան կէնճ վէ կիւզել

—Նէ՞ օ, աճապա պու կէնճ զըզտան խօշլանմատը մը, տօզրուսունու ակոյէ, մէղպուրէյի նա՞ռը պուլտուն, տէսի։

—Ղաեէթ կիւզել . . . ակեու ճէվապ վիրտի Գարմէն մանթաս՝ պիր սուրէթտէ։

—Վէ չիպէնէսիպ կիւզելիյի գատար տա պէնկին, տէյի՞լ մի . . . տէսի թէք կէօզ, հոյէ պիր իսթիհզաքեարի սէտտա իլէ քի, պունու, սէթր իթմէկ պիլէ չալըշմաեօր իտի, վէ իլավէթէն չէյլէ տէտ։ Հ՛ռիրէ, պու խուսուստա սէնին պիր բէյին եո՞ղ մուտուր։

—Նէ՞ կիպի։

—Պէն տէրիմ քի, էկէր աղ պիր վագթա գատար, սէնի հիմաեէ իսէն գաթքն, Մէքսիգալընը բուհու իշին մումար եաղտըրտըղընը, վէ դուտտասը չէրիֆիկր իճրա իթտիրտիկինի իշիտճէք օլուր խէք, թաճիւպ իթմէմէյէղ . . . պէն գանն իտէրիմ քի, միթէվէֆա միրալայ, քէնտի վէֆաթը յէ, կէնճ Ֆրանսըզա պիւյիւք վէ ալեա պիր խըտմէթ իթմիշ տիր։

—Մէրդումու գաթլու թէպէք իթմէեէ չալըշարա՞գ մը։

—Նիւպահէսիպ։

—Մօրա՛լէս, նէ՞ սիմէք իսթէտիկինի անլաեատաեօրում։

—Հալ պու քի պէնիմ սէյլէտիկիմ սէզ, գաեա սուեու կիսլի պէրրագ տը . . . Իշթէ մէճրուհ պիր տէլիգանը, քէնտիսինին գուրթարըմը մէյէքի օլան կէնճ վէ կիւզել

եարբլապիլինէէք տիր։ Պաշգա պիրիսի տէմիր չուպուգլարը սիր նէվ գի՝ ճիր կ՚ապի, շըմէնոբֆէրին թէքէրլէքլէրինէ թագմըշ, չէյլէ քի թէքէրլէքլէր տէօնտիքճէ, զինճիր թէքէրլէքլէրէ տէմիր եօլ օլմագտա տրը, էկէր պու բրովա օլունուրսա, օվ վագրթ տէմիր չուպուգլար տէօչէմէէ հիչ հաճէթ գալմաեաճագ տրը։

Անանմէրտէ վէ թասվիրլէրտէ սճայիսլ չէյլէր վար տրը։ Ֆրանսըզ թասվիրէրին. տէ պիր նօգթա կէօզիմէ բէք տսղանսը, եանի խայլի չըպլագ գըպլար կէօսթէրմիշլէր։ Կէրչի մէրամ թասվիեաթը հիւնէրինի վէ հիքմէթինի կէօսթէրմէք տիր, լաքին սայր միլլէթլէր պու գրթաեը նապիք վէ խաֆիվ սուրէթտ կէչտիքլէրի հալտէ, Ֆրանսըզլար աշրը կիթմէքտէ տիրլէր։

Ամէրիգան սէրկիսինտէ մէյվալար տաչիրէսինի կէօրտիկիմտէ, մէյվէ թարաֆընտան մութլագա եէնէրիզ տէյու քէնտիմէէ գ՚արար վէրտիմ իսէ տէ, պուրատա եէնէ չիպկէլէնմէէ պաշլատըմ։ Էլմալար կէօրտիմ քի մութլագա 400 տիրհէմտէն էքսիկ կէլմէմէլի տիրլէր։ աճէպա կէօրմէէնէլեր պունա ինանաճագլա՞ր մը։ Էյ վա՛հ վաթանտաշլար, պիգ պէյլէ գաբրսագ, էվրօբալըլար տախի պէյլէ կիտէրլէրսէ, հիչ չիպկէմ գալմամըշ տրը քի անլէրին կլինտէ զ ո ր թուրմասը վաքիանսիզ տէրէճէտէ էսիրլէր տիշէճէյիգ։

Թիյլրի սէրաեը պու կիպի վիրանէ գալտրգճա, գամինիսթլէրին նէ տէրէճէ պարպար օլտուգլարը, տայիմ կիւնէշ կիպի կէօրիւնէճէք տիր։

Լուվրիտէ օլան թասվիրլէր վէ սանէմլէր աճայիսլ տիրլէր։ կէօրմէէ մագսուս չէյլէր տիրլէր։ Էսկի Բատիշահլար սանէմլէրինտէ, Մինրդատըն սանէմինի տախի կէօրտիմ։

Վէրսայլ սէրաեը Բարիզին չէրէֆի տիրտէրունինտէ մուհաֆըզ թասվիրլէր անըն կիւզ՚լ խազինէսի տիր։ Ճէննէթմէքեան Սուլթան Մահմուտ խան հազրէթլէրինին պիյիք վէ կիւզէլ թասվիրինի պու սէրայտա կէօրտիմ։ Արմանեա իմպէրաթորու Կկեմ հայրէթլէրինին պու սարայտա թաճլանտըրընեն զիքրի օգույանլարը ֆիքրինէ կէլմէ՞զ մի օյա։ Պահճէսի՝ մութլագա տիւնեանը հիքմէթլէրինտէն պիրի սայրլմալը տրը, թարիֆէ չըզըմասը սըրֆ քիսթախլըգ տրը։ ճէննէթ պու սուր տէրլէրսէ, եոգ տէյլէն քիմ սլաճագ տրը աճէպա։

Նոթր դամ Բարէ քիլիսէնին 382 պասամագլէ եօդարը եիւքսէլեն գուլլէրինտէն Բարիզի սէյր էթմէսի նէ՞ կիզլ պիր սէյրան տրը։ ատէմ աշաղը էնմէսինի իսթէմէզ։ Էվվէթ էնմէյիմ, Բարիզի տախի պրագմաբյըմ, քի ազ կիւնլէրտէն տօսթլարը եիւզ պէ եիւզ կէօրմէք չէրէֆինէ նայլ օլապիլյիմ։

Տօքթր Վ. Ա. Երէցեան

ԻԼԱՆԸ ՐԷՕՄԻ

Մէսարիֆը հարպիեէ իճաաթբյլա չէգարը՝մրշ օլան գավայիմի նագտիէնին, տէվլէթ ու մէմլէքէթէ վէ ալէլխուսուս աճիզէյի էհալիեէ Իրաս իթտիկի մաղարրաթ, գայմէնին ֆիեաթը թէտէննի իթտիքճէ արթարագ իհթիեաճաթ ու մուամէլաթը ումումիէյի թագեիգ ու իխլալ իյլէմէքտէ իտուկինտէն, գայմէնին քեամիլէն ըէֆ ու իլղասը իչին տէվլէթճէ պիր չարէ վէ թէտգիր արանբլմագտա պուլունտուղու կիպի չու ճիւմլէտէն օլմագ իւզրէ պու քէրէ պաղը վարիտաթը ճէտիտէտէն չէհրի 50 պին լիրա թախսիս իտիլէրէք, անքէնա գայմէ միւպաաեասըյա պիր եանտան մահվ ու իպթալ իտիլմէք իւզրէ, թիճարէթ նէզարէթը պէհիեէսինին թահթը ռիեասէթինտէ օլարագ պաղը զէվաթը միւթէպէրէտէն մ՚ւրէքքէպ պիր գօմիսիօնու մախսուս թէշքիլ իտիլմիշ վէ պիր տէ պիր թագըմ արաճիֆ իլէ թախտիշ իտիլէն էգհանը խալգը թէէմին իչին գավայիմի մաթպուանընն քեամիլէն նիւմէրօլարընը թէտգիգ իլէ մըգտար ու քէմիեէթինին էնգարը ումումիէեէ նէշր ու իլան գըլընմասը վաղիֆէսի տախի իշ պու գօմիսիօնա թէվտի իլէ պէրապէր էվվէլճէ սէտտ ու պէնտ իտիլէն մաթպաաաաքի գաբլպար տա օրաեա թէրք վէ թէսլիմ օլունուպ, պու գօմիսիօնան պաշգա իտարէյի ումուրը մալիեէնին հագբգաթէն իսլահ վէ թէէմինինէ խըտմէթ ու տէլալէթ իտէճէք սուրէթ վէ հայսիեէթտէ տիկէր գօմիսիօն տահա ազ ու թէշքիլ օլունմուշ տուր։ Իլղայի գավայիմ գօմիսիօնու, պիր տյտան պէրու իյֆայի վախիֆէեէ տէմամ իլէ, հէր հաֆթա վիրիլմէքտէ օլան 12 500 լիրա իլէ գայմէ միւպաաեա իտիպ իպթալ իյլէմէքտէ օլտուղու կիպի, գավայիմի մաթպուանընն մըգտարը տախի տէրտէսթը իլան օլմագլա պէրապէր հուսուսը մագսատի թէսրի իչին տէվլէթճէ տահա պաղը ֆէտաքեարլըգլար իխթիարի մուսամմէմ պուլունմասըյլա, գարարը հուսուլինտէ իլան օլունաճագ տրը։ Գայմէնին, խազինէյի ճէլիլէ իլէ պիլ ումումէհալիեէ միւսթէվլի օլան մաղարրաթընա գարշը տէվլէթճէ իխթիար օլունան ֆէտաքեարլըգա, համիյեէթմէնտանը էհալինին տախի իշթիրագէրի, հուսուսը մագսատի թէսրի վէ թէսհիլ իտէճէլի միսիլու, պու պապտէ ումումի թարաֆընտան տիրիդի հիմմէթ վէ մուավէնէթ օլունմաեաճաղը տախի, սունուֆու էհալինին ջիմարիեէ տէկին մէշհուտ ու մէշքիւր օլան միւսսիրը համիեէթմէնտանէ վէ վաթանբերվերանէլերի իլէ միւսթէտիլ օլուպ, խուսուսիյլէ գայմէնին ըէֆի իչին օլունաճագ մուավէնէթ մինճիհէթէն երինէ հէր քէսին քէնտի մէնֆաաթընա խըտմէթ տիմէք օլաճաղընտան, ասլա ճէպը ու իլհամ վուգուէ կէլմէքսիզին վէ ֆուգարա վէ զուաֆայը էհալի հիսսէտար իտիլմէքսիզին, օլտուգճա ասհապը իգթիտարտան օլանլարըն քէնտի համիեէթ ու ֆիթրաթլէրինին իճապ իթտիրէճէյի տէրէճէտէ օլմագ վէ չու եօլտա իեանէթէն թէրք իտիլէճէք գավայիմին գայտլարընը թէրքին իչին նիւմէրօլարընն պօղուլմամասը միւգթէզի իտուկինտէն, եէ՛ւզ զուրուչուգտան պէշ եիւզ զուրուչուղա գատար օլանլարընն թուղրա վէ մուաճիլէ մահէլլէրի իլէ զահրընտաքի նէզարէթ տամղասը, ասհապը իեանէթ թարաֆընտան պիղաթ գաթթ ու իհրագ իլէ գըթայի պագիէսի, հիւքիւմէթը մահէլլիեէ թէսլիմէն, իլղայի գավայիմ գօմիսիօնունա կէօնտէրիլմէք, վէ 40 բարէլիքլէրին թուղրա մահէլի գաթթ իտիլիր իսէ, պանգա նիւմէրօսու պօղուլճաղընտան, անլէրին ասհապը իեանէթ թարաֆընտան եալընըզ նէզարէթ մէօհրիւ մահէլլի գաթթ ու իխրաճ իլէ կէրի գալան բարշասը քէղալիք հիւքիւմէթը մահէլլիեէ մարիֆէթի իլէ գօմիսիօնու մէզքիւրէ իրսալ իտիլմէք իւզրէ էհալինէն մուավէնէթինէ միւրաճաաթ իտիլմէսի մէճլիսի վիւքէլա գարարըյլա պիթ թէնսիպ, քէյֆիեէթ թէէկրաֆլա պիճիւմէ վիլաեաթա պիլտիրիլմիշվէ գայմէնին գըսմը քիւլլիսի Իսթանպօլտա պուլունմասընա վէ գայմէնին մաղարրաթընտան, Տէրիսաատէթ էհալիսի ճիւմլէտէն ղիեատէ հիսսէտար օլմասընա նէզարէն, պու պատտէ թաշրա էհալիսինէ միւսապէգաթլա պէօյիք պիր նիւմունէ վէ էմսալ կէօսթէրէճէքլէրի գավայիմին պէր մէնվալը մուհարրէր թուղրա վէ մուաճիլ վէ նէզարէթ մէօհրի մահէլլէրինի քէնտիլէրի գաթթ վէ իխրաճ իլէ, գըթայի պագիէսի, իլղայի գավայիմ գօմիսիօնունա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ քէյֆիեէթին էհալիեէ իլանը զրմնընտա վարագայի մախսուսէլէր իլէ էյիմմէ վէ մէքթարանը մահալլաթա թէպլիղի չէհիր էմանէթը պէհիէսինէ, վէ պու եօլտա գօմիսիօնա թէսլիմ օլունաճագ գավայիմին մըգտարբյլա մուաթիլլերի էսամիսինին ղավէթալար իլէ նէշր ու իլան իթտիրիլմէսի տախի թիճարէթ նէզարէթը պէհիէսինէ հէվալէ գըլբնմըշ օլտուղու իլան օլունուր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ Հոկտեմբեր 27 'ի Ղալաթիա։

Առեանը պիտի բացուի ճիշտ ժամը 6 ին և գոցուի 10 ին։

Հրաւիրեալ են երեսփոխան էֆէնտիները՝ իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

1878 Հոկտ. 21 ՆԵՐՍԷՍ
Պորիրքրն. Հայոց ՊԱՏՐԻԱՐՔ
Կ. Պոլիս Կ. ՊՕԼՍՈՅ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Դաստիարակութեան խնդիր.
2. Պատրիարքարանի պաշտօնական ամսականի խնդիր.
3. Տեղեկագիր յարաբերութեան դիւանի՝ Հիւանդանոցի Հոդաբարձութեան դէմ եղած գանգատանաց համար.
4. Տեղեկագիր Նախաձեռնութեան դիւանի՝ Պէկեան էֆ. ի ամբաստանագրոյն նկատմամբ։

Ատենադպիր
Հ. Ս. Ալճաճեան

Երէկ ազգային վարչութեան խորհրդը ժողովը գումարուելով՝ քանի մը որոշումներ ըրաւ, որոց մէջ ամենէն կարեւորը կրնանք համարել Մշոյ վանահայր Մաքրէ եպիսկոպոսին պաշտօնէ դադարումն ու քննութեան ենթարկումն, ինչպէս որ առաջարկած էինք։

Իսկ Մշոյ վանքին վերաբերութիւնն առժամանակեայ կերպիւ Մշոյ առաջնորդ գեր. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսին յանձնուեցաւ։

Իմացանք թէ այս տարի Ս. Պատրիարք հօր անուան տօնին առթիւ Բ. Դրան կողմէ պաշտօնատար չէ եկած Ն. Սրբազնութեան ի շնորհաւորութիւն։

Ա. զանցառութիւնն անշուշտ մոռացման արդիւնք չկրնար ըլլալ։

պիր գըզըն խանէսինէ կիթմէքտէ տիր... Իմոի, պու հալին նէթիճէսի նէ՞ օլմագ լազըմ կէլիր։

—Պէն նէ՞ պիլէյիմ։

—Սէն կէկր պիլմէկսէն, պէն պիլիրիմ։

—Կ՚ուզէլ կէնճ ատէմիլէ կ՚ուզէլ կէնճ գըզ, պիր ամէնի մուհապպէթ վէ սէվգոա իլէ ապրէճի մուհապպէթ վէ սէվգոա իլէ ապրէճի մուհապպէթ վէ սէվգոա իլէ ապրէճ

Կը լսենք թէ Քաղ. Ժողովոյ անդամ Մատթէոս Էֆէնտի Ալիքսանեան հրաժարական տուեր է։

(Մասիս)

—

Կարս, 25 սեպտ.

. . . Խմբագիր,

ԵԹԷ Թղթակիցը քիչ նմանի փոխադրվող Թռչուններին, որ գտնում են նիւթ ամեն տեղ, ուր նրանք ուներն կայարան, ուր կը շրջեն նրանց խումբեր, կը պատեն իրանց դասեր, և թէ Թղթակիցը պիտի լինի այնքան զգայուն տպաւորութիւններին, որչափ սրահայեաց Թռչնի աչքը պէսպէս կերակրվելու որսերին, եթէ նա պիտի լինի անխտիր կերպով հետաքննին ամեն տեսակ կենսական շահերին, հասարակական երեւոյթներին, շարժումներին, կենցաղավարութեան, ձգտումներին, առանձնայատկութիւններին, կերպարանափոխութեան և ընթացքին, այն ժամանակ Թղթակիցը գտնվելով Ղարս մի, երկու, երեք շաբաթ, կարող եմ վստահացնել ընթերցողին, որ ոչինչ չի գտնի դիտելու, գրելու ու յայտնելու բայց նրա տըխուր հայեացքը, նեղ ու կեղտոտ փողոցները, անճոռնի դրութիւնը, մեռած կեանքը և ճնշող ազդեցութիւնը նրա մէջ չէ նշմարվում ոչինչ մարդավայել կենցաղավարութեան ճաշակ և ձգտում, նա չունի ո՛չ մի աղգութեան առաւելակրութիւն, ոչինչ քաղաքային տեսք, հասարակական միախոհութեան արտայայտութիւն, երիտասարդական խումբեր, գործող ու համարում ունեցող մարդիկ, ուսումնասիրութեան պայծառութեան և գործունէութեան նշան, նրա մէջ երեւում են միայն ապագայ անբարոյականութեան սերմեր, ապականութեան նոր հատատութիւններ, Թիֆլիզից եկած վիրնթի և անկարգ խաչապաններ, փողոցների անկարգութեան հերոսներ, լրբաբարոյ և անվայել մարկիտանտներ և ամեն տեսակ արկածախնդիր մարդիկ ու Թոկից փախածներ։ Երեւակայեցէ՛ք այժմ Ղարսի ներկան և ապագան։ Թո՛ղ էլ չզարմանայ ընթերցողը, որ երկու տասնեակ օրվայ ընթացքում Ղարսի մէջ բոլոր իմ միտքը և երեւակայութիւնը շարունակվում է անվիլ միակ էրզրումի յիշողութիւններով, ճանապարհի տպաւորութիւններով և այն յոյսերով Հայաստանի վերաբերմամբ, որոնցով սիրտս լիքը մընաց բարեւ ասացի նրա հին մայրաքաղաքին։ Ես աւելորդ եմ համարում այսպէս ուշ յայտնել ամենը, երբ մանաւանդ ունենալով ճանապարհի ընկեր իմ բարեկամ գօկտոր Լ. Տ—անին կարդացի նրա գծագրած պատկերները, որ արդէն տպված պիտի լինեն։ Այսու ամենայնիւ ես երբէք չեմ մոռանար այն տեսարանը, երբ բարեկամիս հետ հանդիպեցինք ճանապարհում մի խումբ գաղթող դերդաստաններին և մեզ ուղեկցող դաղոխների միջոցով ալեղելք յայտնեցինք նրանց ճանապարհը շարունակելու դէպի Կովկաս, նրանք մեզանից շնչասպառ ուլեզուն կտրված, երբ տեսան Հայերէն խօսող օթ՛ցերից մի այսչափ խիստ վարմունք, բոլոր իմ յորդորանքս և յուսադրութիւնքս յանուն ապագայի և լաւագոյն ներկայի ապարդիւն էին, երբ մինչև վերջի մանուկը վճռել էին կամ մեռնել կամ ազատվել անօրէնների ձեռքից, բայց երբ ես յայտնեցի իմ անսասան վճիռը, առաջացաւ մի հրաշատիպ մատաղահաս աղջիկ և արծաթակաթիլ արձունքը աչքերի վրայ աղաղակեց ձեռքը շարժելով, «էֆէնդի, դու կը կարծես որ ես կեանքիցս կը վախենամ, ո՛չ, ոչ . . . (Այս տեղ հատաւ կախարդական էակի խօսքը և նա սկսեց հեկեկել . . . Նա էլ չկարողացաւ իրան պահել և ուժը հատած ընկաւ մօր ուսին։ Մեր բոլորը երակների մէջ խղճահարութեան սարսուռ վազեց ու անմռունջ միմեանց նայելով դարձրինք մեր երեսը նրանցից շարունակելով ճանապարհը, Ղարս հասածին պէս շտապեցի ներկայանալ պաշտօնիս հրամանատար Լազարէվին, որք գրկախառն ընդունելով հարցրեց իսկոյն. «Ի՞նչ կասես գաղթականութենից, կարողացա՞ր արդեօք հասնել իմ նպատակիս», «Այո՛, գերազանց, կատարելապէս, պատասխանեցի, թէպէտ խիստ թանկ գնով», «ինչպէ՞ս» հարցրեց զարմացած։ Պատասխանեցի մի քանի տեսարանն՛ը վերոյիշածին նմանող։ «Ո՛, այդ ոչինչ» պատասխանեց հրամանատարը ինքնհաճութեամբ «գաղափարի համար այդ զոհերը ոչինչ են», «Այո՛, ասացի, և յիրաւի այդպէս է, միայն ափսո՛ս որ Ալաշկերտցիք քիչ նսեմացրին ձեր սկսած գործը»։ «Ի՞նչ անեմ, սիրելի՛դ իմ, ի՞նչ անեմ, ասեց նա ուժեղ շեշտով. երբ Ալաշկերտը ինձ ստորադրեալ չէ եղել, մինչդեռ Էրզրումցիք կարծում են սխալված որ բոլոր Հայաբնակ շրջակայ գաւառները իմ հրամանատարութեան ներքոյ են, բայց Ալաշկերտցիների գաղթելուն ես ամենեւին մեղաւոր չեմ»։ «Ես այդ չգիտէի ինքս, գերազա՛նց ասեցի, բայց այսու ամենայնիւ նրանցից չորս հարիւր տուն եկել են Ղարսի կողմերը, ուրեմն մնում է միայն նրանց դարձնել, որ ձեր սուրբ գաղափարը խստիւ կատարված համարվի»։

«Այո՛, այո՛, ես կաշխատեմ նրանց յետ դարձնել և համոզել, ասեց քիչ մը մտածելով Պալթեանձ հերոսը նաև կը հրաւիրեմ հարուստ Թիֆլիսը օգնել նրանց դրամական կերպով որ դժուար չլինի յետ գնալ աւերած տուները, ես քեզ կուղարկեմ Իսմայիլ փաշայի մօտ առանձին յանձնարարութեամբ նրանց հոգատարութեան վերաբերմամբ»։ Սիրտս լցուած ուրախութեամբ, դադարեցի խօսել՝ քաշուելով ծերունի զօրապետ Ֆը—կինի ներկայութենից։ Հրամանատարը ներկայացրեց ինձ զօրապետին։ «Երիտասարդ պարոնի նմաններին Հայոց մէջ «ազգասէր» կը կոչեն», ասեց հանաքով հրամանատարը իր պատուելի հիւրին, որը չհասկնալով հայկական բառով ասած խօսքը, հարցրեց նրա ինչանակութիւնը։ Հրամանատարը ասեց որ «ազգասէր կոչում են այն երիտասարդներին, որոնք բաւական չե՛ն Բերլինի դաշնագրից, որ չտուաւ Հայերին ինքնավարութիւն»։ Ծերունի զօրապետը նայեց խոր կերպով վրաս, աշխատելով ցոյց տալ իր հաւանութիւնը։ Դարով միւս առաւօտ հրամանատարի մօտ, պատահեցի, աւա՛ղ, հանգամանքները չարաչար փոխված. ընտանեկան անբաղդութիւնը կանչում էր նրան անյապաղ Թիֆլիս—ես մնացի շաւարած . . .։

Գրիգոր Նիկողոսեան

(Մշակ)

ՍԱՐԱՖԻՕՆ

Լոնտրա, 2 նոյեմ.

Ինկլիզ գոնսոլիտ		94 3/4
Էսհամը Ուոմումի աշխատը		11
» » գաբանաը		11
1865	Իսթիգրաղը	14 1/2
1869	»	14
1871	»	50 1/4
1873	»	11 7/8
1872 (Պոն տիւ Թրէզոր (Սէրի Ա. Բ.)		21 1/8
Օսմանը պանգասը		8 1/2
Ռուսիա իսթիգրաղը 1873		81
Մոսքը իսթիգրաղը պիրլէչվիչ ք. գ.		53 1/2
» իսթիեաղը		70 5/8

—⊙—

Բարիս, 2 նոյեմ.

Ֆրանսզ ֆոնտոսու	5 0/0 ք. գ.	111 97 1/2
» »	3 0/0 Ամ.	
	Թիսանը	78 10
» »	3 0/0	75 45
Էսհամը Ուոմումի աշխատը		11 7 1/2
» » գաբանաը		11 15
Պորտուգալ սոնրա		
65 իսթիգրաղը		72 50
69 »		71 25
73 »		59
Ռումէլի շըմէնտիֆէր սէհիմիէրի		42 50
Օսմանը պանգասը		463 75
Իթալեա ֆոնտոսու		73 35
Մոսքը ֆոնտոսու		287 50

—⊙—

Բարիս (Պուլվար) 3 նոյեմ.

Ֆրանսզ ֆոնտոսու	5 0/0	112 2 1/2
Էսհամ Ուոմ.		11 7 1/2

—⊙—

Վիէննա, 2 նոյեմ.

Ազիո	100
Լոնտրա ուզէրինէ գամպիալ	117 20
Ռումէլի շըմէնտիֆէր	19 75

—⊙—

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՄԸ

Էսհ. Ռամ. 21 հոկտ.	ոգչի զր.	12
Էսհ. Ռամ. 23 հոկտ.	սապհ. ոչ.	12 1
Էն եիւքսէք		12 3
Էն աշաղը		11 39
Սաաթ 6 1/2 ակ		12
Իոշիդ 63 (Մաթօն)	6 0/0 Ֆր.	65
» 65 (Մաթօն)	6 0/0 Ֆր.	68
» 69 (Բիլնար)	6 0/0	65
» 72 (Պոնտիթրէզոր)	9 0/0	20
» 73 (Բիլնար)	6 0/0	57
Ռումէլի Շըմէնտիֆէր	3 0/0	42 50
Ոչխար	Ֆր.	1 1/2
Էչվալէսիզ	Ֆր.	1 1/2
Ագչէ Ֆասիզի	0/0	11

—⊙—

ԱԳՈՒՈՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Բրէսի ժէնէր.	6 0/0 Լ. Օ.	43 5
Սօսի. ժէն.	6 0/0 Լ. Ս. գբ. ք.	4 30
Իսթանպոլ Պանգասը	գ. ք.	6 5
Սօսիէթէ Օթթոման	Լ. Ս. գ. ք.	3 4
Թրամվայ	5 0/0 Ղ. գ. ք	1 45
Լավրիօմ (մատէն)	գ. ք. Ֆր.	62

—⊙—

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԶԱՄԸ

		Ղրշ. Փր.
Սահմանը լիրասը	100 ղրշոն	
Ինկլիզ լիրասը		109 19
Ֆրանսզ ալթունու		87 18
Բօլ		89 17
Գերմանիոյ ալթունու		51 10
Պէեաչ մէճիտիյէ	Ֆարգը	6 30
Մէթալիք	Ֆարգը	21
Պէշիք	Ֆարգը	20
Պագրը	Ֆարգը	78
Խարպոն գայմէսի գարիք		9 25

—o—

ԳԱՕԻՄԷՆԻՆ ՐԻԱՇԱՄԸ

Էն եիւքսէք		318
Էն աշաղը		313
Սաաթ	6 1/2 տէ	316 20
Նիւզլիք գայիմէ պագրը հիսապը իւէ		48

ԻԼԱՆԱԹ

Իմարաթը ամիրէ իշին լիւզումու օրան եիկիրմի իւչ պին ալթը եիւզ քիւսիւր գբյյէ Ինկիլիզ բիրինճի իլէ իւչ պին ալթմըշ պէշ գբյյէ մրգտարը Մըսրը վէ Թըրիէսթէ չէքէրինին վէ իքի պին պէշ եիւզ գբրգ տօգուզ գբյյէ բուղէնի չէրվիշին, իշպու չէհրի բուտինին եիկիրմի պէշինճիհ կիւնիւ միւնագասալարընա պէտ օլունաճաղընան, Թալիպ օրան Թիւճճարըն, չէրայիթինի անլամագ, վէ միւնագասալարընտա պուլունմագ իւզրէ, նիւմունէլէրի իլէ պէրաբէր, եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ եէտի վէ սէքիզ բատտէլերինտէ էվքաֆը հիւմաեուն խաղինէսի գօմիսիօնունա կէլմէլէրի։

22 Թբէրին էվվել սէնէ 94

Տուպլիս ուսուլի իւզրէ տէֆթէր ԹուԹմաեա աշինա պիր զաթ, եա պանքէր վէ եա Թիւճճար եանընտա եաղընըզ իթմէք խսթէտիկինտէն, լիւզումի օրանլարըն, մաթպաամբզա միւրաճաաթ իլլէմէլէրի։

—

Լիհիեէթի պիր տէլիգանլը, եա պուրատա վէ եախսոտ թաշրատա թահսիլտարլըգ վէ եախսոտ եաղընըզլըգ կիպի պիր մէմուրիյէթ արամագտա օլատուլունտան, լիւզումու օրանլարըն մաթպաամբզա միւրաճաաթ իլլէմէլէրի։

Սուրէնեան վարժարանի համար Հայերէն, Պատմութեան և Աշխարհագրութեան հմուտ դասատու մը պէտք ըլլալով, ուղղը յիշեալ վարժարանի տնօրէնութեան պէտք է դիմէ։

ՍԱՀԻԿ ՂԱԶԷԹԱ
ԽԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Դալաթատա Բէյնէյմիհ-բազարընտա
Ն. 41 Իբսի խանընտա

JOHN GOSNELL ET CIE.

ՃՕՀՆ ԿՕԶՆԷԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

Ինկիլիզրա գրայիչաը վէ բրենտէս սը Կոլըն իմթիեազը լավանթաճըսը օրան միւամիլէյ միւսիւ ՃՕՀՆ ԿՕԶՆԷԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ, ալէա սապոն վէ սիը Ֆէրշալարը իմալ լլլէսիկինի վէ քէնտի Ֆաբրիգալարընտան չըգան մալլէրին, պիյիք բէյրաքը վէ էճզանը տիւքքեանլարընտա սամբրատա օլատուլունու էհալիեէ իլան իտէր։

ԼՕՆՏՐԱ ՎԷ ԲԱՐԻՍՏԷ ՀՎԻ վար տը

ՃՕՀՆ ԿՕԶՆԷԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

Տիւնէրի պէեաղաթմամ վէ թէմիզլէմէք իչին շիմարեէ գատար կէլլորլէն թօզլարն էն ալլասը վէ էն միւէսսիրի, միւամիլէյէին իճասաքէրաէսի օրան թօզ օրուպ, պիյիք բէյրուքէրլէրտէ վէ էճզանանէլէրտէ պուլունուր։